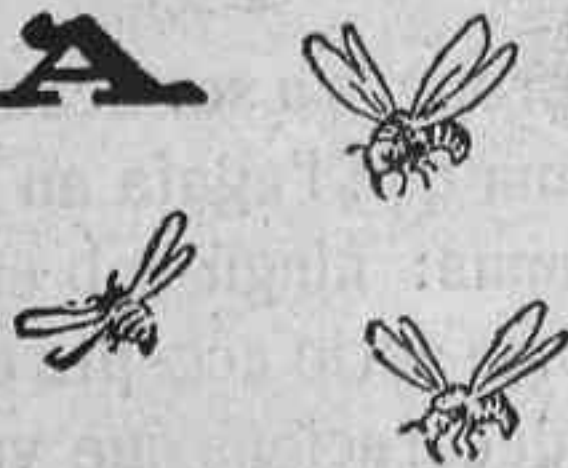

L'ESQUEJELLA

DE LA TORRATXA

BARCELONA, 19 D'ABRIL DE 1912

Núm. 1738 ————— ANY XXXIV

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

ESTAFAT!

—¡Lladres!... Me'l varen assegurar per un any y, miri, ja no'm và
—Y quant temps fa que'l têt?
—Onze mesos y vintinou dies.

L'HOME SERIO

Hi ha, en el món, homes de moltes de menes: homes sabis y homes rucs, homes tristos y homes alegres, nèts y bruts, dolents y bons; homes, en fi, adornats de moltes virtuts, y altres tarats de tots els vicis; però també hi ha l'home serio. L'home serio no fa mal ni be, no es trist ni joiós, ni vulgar ni distingit: es serio y res més que serio. L'home serio fa les coses seriament, y ja ha acabat la seva missió social. Si menja, sembla que combregui; si diu vulgaritats, les diu com si digués sentències; quan va al W. C., hi va solemne, com un hèroe que puja al cadafalc; a l'estanc sempre descambia un duro; si plou, sosté el paraigua com si digués el talem; si està sentat sembla un Moloc digerint una criatura, y si està dret una estatua.

L'home serio usa boquilla, bastó, elastics y sabates d'aquelles que carriegen. Casat, acompanya a la senyora durant l'embras, y en els dies de Setmana Santa a resseguir *monuments*. Solter, concorre al prostibul per higiene; puja, truca, tria, pren grans precaucions y marxa silenciosament. Es un parroquià admirable que, ab vint minuts, satisfà una necessitat de la vida, sense donar molestia, ni escandol, ni *propina*.

L'home serio, per poc que pugui, posa placa a la porta del seu pis, se fa imprimir *targetes* ab characters com més anglesos millor, procurant no hi manqui cap titol dels que té, ni un merit, ni un accent. Concorre a tots els enterros y es visita del bisbe, del general, del governador y de les quaranta hores. L'home serio es aficionat a l'Historia, al recuit y al tresillo, y mira a les dides de qua d'ull. Cal que tingui un xic de panxa, el nas prominent y allargui els llavis com disposantse a empendre una succió trascendental. Aquet gest de la boca el dèu exagerar sempre que escolta alguna cosa que no entén.

L'home serio, quan surt a passeig y li cau una brossa a l'ull s'entorna a casa. Si rellisca, mira el lloc de la relliscada ab menyspreu y's ruborisa. L'home serio pertany a innombrables societats, com ell, seriosament inútils. Figura en totes aquestes corporacions de caracter economic, científic o de foment, que una vegada al mes se reuneixen ab el trascendental objecte de dedicar elogis postums als socis morts, endressar uns follets en la biblioteca, agrair un convit o dirigir una petició al govern sobre quelcom impossible de conseguir. Entitats de necrologies mutues, que tenen més socis honoraris y de merit que no pas efectius.

L'home serio es admirat y respectat pel vulgus. A l'edat de les ilusions ja es regidor; a l'edat madura, diputat provincial, y a l'hora de la mort té dret a benedicció apostòlica y a corona de *porcelana*. L'home serio sol deixar escrita per la seva propia mà la minuta de l'esquela mortuoria, pera que hi constin tots els tractaments, tots els merits contrets durant la seva vida de serietat. L'home serio porta un anell al

dit polser, y crida al notari pera testar aixís que arriba als quaranta anys.

L'home serio es propens a ser academic; no es pas ell que agafa fama, es sa fama que l'agafa an ell. La fama de l'home serio es com la calumnia: ningú sab en què's funda ni qui ha sigut l'iniciador. L'home serio accepta el dò que li fa el public, com accepta les condecoracions que vulguin donarli. Y, com que no crea, no's desacredita.

***

L'home serio sol criticarho tot. No li agraden atreviments de cap mena. Menyspreua als que canten, als que riuen y als que porten jonolleres als pantalons. Es compassiu els dies de festa a la porta de les iglesies. Reclama els deutes ab epístoles comedides. Quan tracta de cometre una villania hi envia al seu procurador. Per això'l té.

En política pensa no extremar la seva actuació. Vota a les vuit del matí. Es conservador lliberal o lliberal conservador, segons els casos. Tot lo que vulguin, menos republicà. Està suscrit a *La Vanguardia* y saluda la bandera.

Mentres fa la digestió serva l'escuradents a la boca.

***

Cal esser serio, si un vol que'l respectin. Empreneu una carrera, un art, o adquiriu un patrimoni, y mantingueuvos seriosos, que ja estareu encaminats. Y si no teniu carrera, ni art, ni patrimoni, no us desespereu per això. La serietat pot salvarvos encara. Els homes seriosos són fets pera les pubilles. Compreuvs una levita; solciteu un titol, un d'aquets tituls sense feina y sense retribució, ben honorari; no us oblideu d'enviar les bones festes, de felicitar les diades als vostres coneguts, de mocarvos ab estrepit, d'enllustrarvos les bòtes y d'expressarvos vulgarment ab paraules escullides, y, si no topeu ab una noia rica, topareu ab un ministre. Tot consisteix en esperarho y no perdre l'ocasió. El ministre servarà de vosaltres un record grat. Us enviarà a manar una provincia, y allí podreu cobrar del joc y de la prostitució y seguir tan home serio com abans.

P. BERTRANA

EN CAPELLA

(ENTRE UN PLATAN Y UN BARCELONÍ)

BARCELONÍ:—¿Ja sabs la nova?

ARBRE:—¿Sobre què?

BARCELONÍ:—Els platans de la ciutat estan en capella.

ARBRE:—¡Vols dir per lo poc que'ns reguen!... Sòrt que aquets dies ha plogut una mica.

BARCELONÍ:—¡Sí!... Fíat de la pluja y no corrís!... Hi ha el proposit d'arrencarvos a tots, sense deixarne ni un per mostra.

ARBRE (*admirat*):—¿Y això?... ¿Per què?

BARCELONÍ (*somrient*):—Perquè sou uns arbres malvats, perversos, criminals... ¡Una especie d'Enriquets Martí de la flora barcelonina!...

ARBRE:—Però si com qui diu no tenim branques ni fulles!

BARCELONÍ:—No hi fa res. L'Ajuntament acaba d'averiguar que esteu plens de germens patògens y que d'aquets germens provenen totes les malalties que afligeixen als seus administrats.

ARBRE:—¿Qui l'hi ha dit això a l'Ajuntament?

BARCELONÍ:—Els sabis. La corporació municipal en coneix molts, y, en casos peliaguts y difícils, els consulta.

ARBRE:—Però ¿que no n'hi ha hagut sempre de sabis?

BARCELONÍ:—¿A Barcelona? ¡Ja ho crec!

ARBRE:—Y doncs, l'Ajuntament de l'època en que va acordarse posar platans a tot arreu, ¿per què no'ls consultava als sabis de llavors?

BARCELONÍ:—Ja va ferho. Y sembla que tots varen dictaminar que'l platan era el vegetal més benefic y altruista de la creació.

ARBRE (*ab aire victoriós*):—¡Ah! ¿Veus?

BARCELONÍ:—Sí; però els sabis d'avui diuen que aquells sabis eren uns burros.

ARBRE (*indignat*):—¿Y no podria ser que...

BARCELONÍ (*interrompentlo*):—Calla!... Ja sé lo que vas a dir. Tant es que risquis com que rasquis. Això dels «germens patògens» es una cosa que ara fa molta por, y si els sabis declaren que'ls platans n'esteu farsits, el vostre extermini es segur.

ARBRE:—No entenc, doncs, perquè ja fa tres o quatre anys que venen espurgantnos, escapsantnos, martiritzantnos...

BARCELONÍ:—Per commiseració. Els regidors, que en el fons no són tan dolents com semblen, volien veure si de mica en mica, dissimuladament, us treien del mapa.

ARBRE (*ab amargura*):—Ja!... Com aquell anglès que, desitjant suprimir la quia del seu gos, perquè la pobra bestia no se n'adongués tant, n'hi tallava un bocí cada dia... ¡Nerons!...

BARCELONÍ:—Calma't, calma't!...

ARBRE:—Això es la feina d'en Jafà. Un Ajuntament, platans per tot: un altre Ajuntament, fora platans... ¿No

TARDOR DE PRIMAVERA

—Quants cabells blancs, Domingo! Aviat semblaras un vell.
—No tinguis por, que no's coneixerà... Tots me cauen!

comprends que ab aquets procediments penelopians mai tindreu aquí un arbrat que dongui ombra?

BARCELONÍ:—Es clar que ho comprenc, però ¿què vols que hi fassi, pobre de mi, si jo no soc l'Ajuntament?

ARBRE (*cambiant de tò*):—¿Ab quins arbres pensen sustuirnos?

BARCELONÍ:—Se parla ab molta insistencia d'acacies, de olms, de castanyers d'Indies...

ARBRE (*ab cert retintin*):—¿No sabs pas si hi ha algun regidor que'n té un criadero d'aquets arbres?... Perquè se'n necessitaran molts mils...

BARCELONÍ:—¡Ah, mala llengua!... Pera acabar d'agrar la teva situació, no faltaria sinó que ells te sentissin.

ARBRE:—De modo que ets de parer que no hi ha salvació pera mi?...

BARCELONÍ:—Tal com estan plantejades les coses, me temo molt que no. Però, no't desesperis. Després d'un temps, en ve un altre. Passaran els anys, canbiaran les modes, apareixeran noves teories, y un dia sortiran uns sabis que,

després de tractar de burros als sabis d'avui, demostraran que això dels «germens patògens» es una ximpleria y que, pera l'adorno d'una ciutat, no hi ha cap arbre més sà ni més elegant que aquet platan que ara's rebutja.

ARBRE:—Y llavors...

BARCELONÍ:—L'Ajuntament que en aquell temps governi manarà a tota pressa arrencar les acacies, els olms y els castanyers, y en el lloc d'aquets arbres caiguts, triomfant y gloriós, tornarà a aixecarse el platan.

ARBRE (*ab una extremitat d'alegria*):—Y ja per sempre més!...

BARCELONÍ:—¡Ah, no!... Això, ni somniarho. En poblacions regides per Ajuntaments que no saben lo que's pesquen, que són les quatre quartes parts dels d'Espanya, mai hi ha res segur. Potser llavors, portada per les noves evolucions de la ciencia, vindrà la moda de plantar en les vies públiques cirerers, figueres, tomaqueres, apits... O tal vegada el crit d'aquells dies serà que al món no hi ha d'haver més arbres que'ls genealogics ni altres plantes que les dels peus...

A. MARCH

Grandeses

A una noia catalana.

De la Naturalesa se'm presenta
a la vista l'explèndid espectacle,
del qual no pot gaudir gent ignoscenta
que's creu que tot es obra de miracle.

Jo veig el sol que tot ho armonisa
y veig en ell l'eterna renovansa,
y veig que, mentres tot ho fecondisa,
ens va donant sa llum sense recansa.

Veig la lluna, la gran inspiradora,
que sempre raigs de plata regalima,

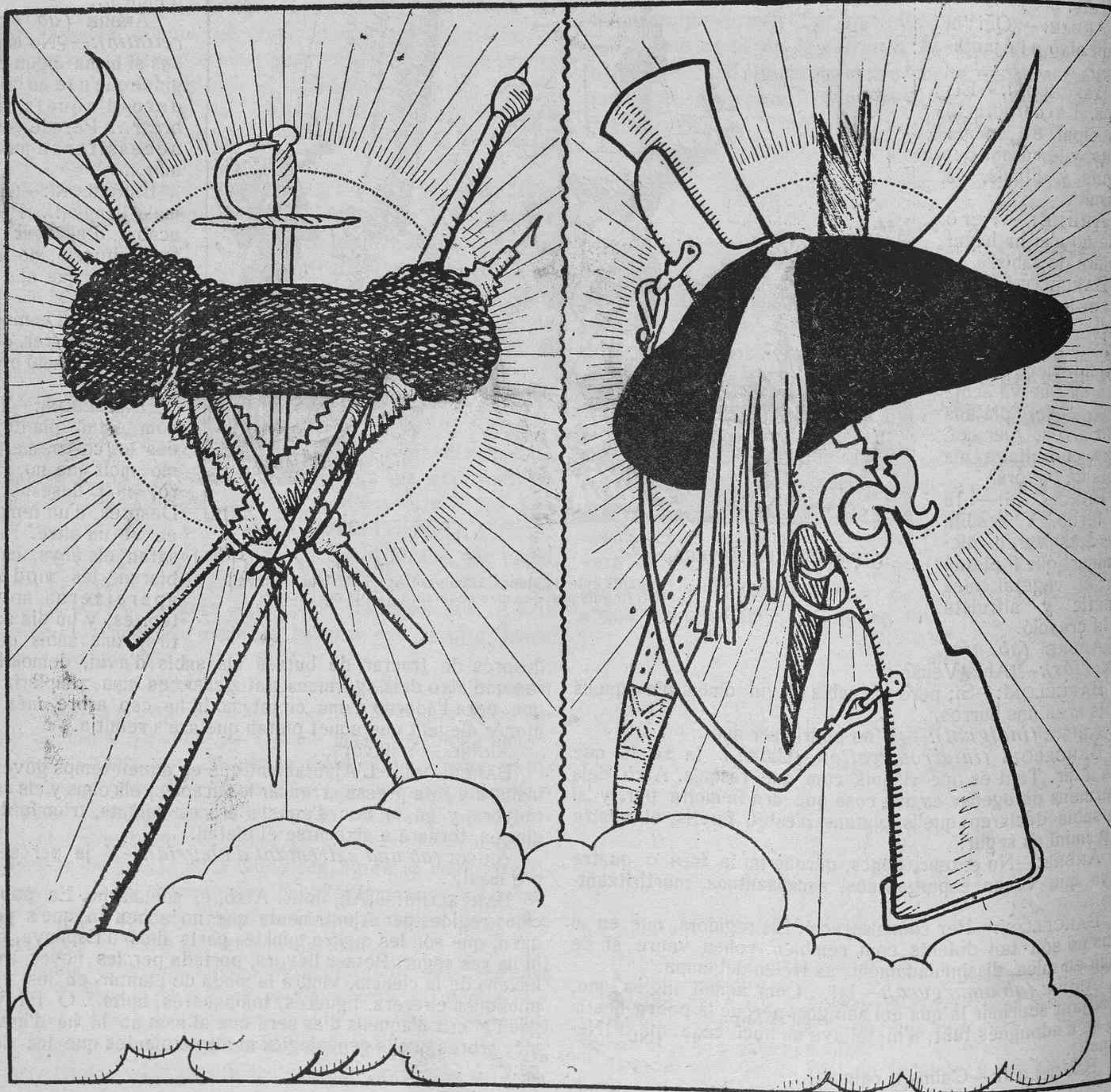
a qui explica ses penes a deshora
la noia ausenta de l'aimant que estima.

Y veig, anant mirant, tantes estrelles
que a tothom impossible es el comptarles,
y són sens excepció totes tan belles
que, tant grans com petits, hem d'admirarles.

L'espai ho conté tot: sol y estrelles,
y la lluna també; prò es impossible
admirà en un instant tals meravelles,
que estrelles y sol junts no es pas factible.

Mes jo he trobat un medi ¡cosa rara!
de veure d'un plegat coses tan belles;
doncs mirant fit a fit ta hermosa cara
veig el sol, y la lluna, y... les estrelles.

J. ROMANÍ C.

Els entusiasmes de la setmana.

MOSSÈN ALCOVER Y L'ORTOGRAFIA

Ja deuen saber els meus cars lectors—y an aquells que no ho sàpiguen els ho faig saber—que mossèn Antoni Alcover, vicari general de la diòcesi de Mallorca, es membre de la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Tota secció de l'Institut té el seu capellà, o els seus capellans, no a títol de ministres de Déu, sinó a títol de saberuts y doctes. Y mossèn Alcover es un dels capellans de la venerable secció filològica.

De la ciencia filològica de mossèn Alcover n'hi ha molts que'n dubten, y jo soc un d'aquets. El seu criteri en qüestions lingüístiques ens sembla detestable. Es un dels *dialcetals* més carregós y un dels *puristes* més espartables. No més cal que consignem aquí la seva traducció del vocable *aplauso* o *aplaudiment*, que ell considera un castellanisme, malgrat esser un respectable llatinisme. Segons mossèn Alcover, s'ha de dir, en pur català, *ball-manetes*. ¡Oh terme infantivol! ¡Quin goig faria això de *ball-manetes* entre les parrafades dels discursos eloqüents! ¡Que be escauria colcat en els discursos íntegres d'en Cambó, que dia per altra publica *La Veu de Catalunya*! ¡Quina delícia seria el llegir ab els mots (*forts ball-manetes*) o (*ball-manetes perllongades*) o altres per l'estil! Després d'aquestes *purificacions* caldria desar el nostre idioma, tot pur, tot indígena, en un vell armari de golfa masienca.

* * *

Doncs, heusaquí que mossèn Alcover, no sabem si sol o acompanyat pels altres clergues de l'Institut, està realisant ara una tasca de... De què dirien? Ja'ls ho diré jo: d'obstrucció. Sí, dames y cavallers: el clergue mallorquí es obstruccionista.

Ja fa alguns mesos que fa obstrucció a la reforma ortogràfica proposada per la majoria de la secció filològica y de l'Institut. Com si la reforma ortogràfica fos un projecte de llei anticlerical, com si la qüestió de lletres fos una qüestió de dogmes, com si els contraopinants fossin heretges malvats, mossèn Alcover està sostenint una tossuda y catòlica campanya d'obstrucció. No haventse adoptat el criteri del senyor del *ball-manetes*, l'home vol impedir de totes passades el triomf definitiu del criteri contrari. Aquet criteri es el defensat per en Pompeu Fabra, excepte en alguns punts resolts interinament ab notoria y deplorable incongruència. Mossèn Alcover veu en la persona d'en Pompeu Fabra un revolucionari de l'ortografia, una mena de Waldeck-Rousseau o de Combes filològic, y el combat a sang y a foc. El procediment obstruccionista de mossèn Alcover es el mateix que s'usa en els Parlaments: la presentació de munts d'esmenes. D'aquesta manera el vicari general de Mallorca guanya temps. Guanya temps ell y el fa perdre als altres.

Y aixís tenim encallada l'obra de la reforma ortogràfica del català.

* * *

Tot això passa, amics, "per" haverse desatès les indicacions d'en Pompeu Fabra. Aquet, parlant de les aptituds filològiques del clergue obstruccionista, va dir un dia:

—Ab mossèn Alcover no més hi hà a fer una cosa: comprarli un matxo pera que's dediqui a arreplegar mots pels poblets de la montanya.—

¿Per què l'han posat a l'Institut d'Estudis Catalans a mossèn Alcover? ¿Per què no li han comprat un matxo?

WIFRED

Els escandalosos

Observin, cavallers. Passen una trentena d'automobils y cada un d'ells porta una bocina ab un sò distint. ¡Y quines bocines y quins sons, valga'm santa Cecilia!... Aquet gasta pito, l'altre *sirena*; corns, trompetes, fagots, acordeons; de tot hi ha en el gremi; l'un xiula, l'altre piula, l'altre atrona l'espai ab un ronc infernal, el de més enllà engega tots els acords d'una *Marcha de Cádiz*... N'hi ha de graves y serioses, de broma y de mitg tò, però totes empipen igualment al vianant:

—¡Raaaaaac!
—¡Nyooooooc!
—¡Tererí... te-te-tí-te-te-tí!
—¡Mic... moc!... ¡Mic... moc!
—¡Riiiiii!
—¡Ruc! ¡Ruc! ¡Ruc! ¡Ruc!
—¡Fffssss!
—¡Maaaaaac!—

Una barreja infame de sons esgarrifosos, inventats per algun music anarquista; algun amargat de la vida que intenta venjarse fent tornar tarumba a mitja humanitat.

Lo del pet dels neumaticos, conforme, perquè es desgracia; ab lo de la pols, hi passem, ¡quin remei ens queda!; lo del fum, lo de la pudor de benzina, *bueno*; però això de les «sirenes» se fa ja insupportable y ens sembla que es hora de dirho ben alt, caigui qui caigui.

Està be que'ls que van a cavall dels autos ens avisin del perill, però no està gens be ferho ab perill d'allocarnos. ¿No podrien cridarnos l'atenció ab una musiqueta més sorda o, quan menos, més agradable?... ¿Per què no cerquen el sistema d'avisar a la quieta, donant un amistós copet a l'espatlla, per exemple?

Ja no es l'excés de velocitat lo que'ns mou a protestar; ja no són les set o vuit víctimes que, entre criatures y vells, puguin fer durant el dia lo que'ns indigna y subleva. Lo que avui ens fa parlar es l'escandol, el soroll abusiu de les ditxoses bocines destrempades. Es el massa tò lo que'ns posa fóra de tò.

S'imposa el *diapason*, senyors automobilistes. Y sàpiguen tots, *xòfers* y amos, que, si no n'hi ha prou ab la tribuna de un setmanari, recullirem firmes de carrer en carrer y de barri en barri, y anirem en manifestació, y acudirem al mitin, al terreno que sigui, a tots els terrenos, menos a la carretera... si ells hi han de passar. Si aquí, l'arcalde, o el Govern, o el bisbe, o l'altre, o qui sigui que tingui poca o

—Lo que nos envidia Francia no es Meliya ni las chumberas del Rif, sino eze jaleo y eze garbo que ella no tendrá en tóos los días de zu vida!...

molta autoritat, no hi posa coto, hi haurà un què sentir. Si això dura, cavallers, s'encarirà el cotó fluix. Y, lo que es pitjor, si això dura, l'immensa majoria dels barcelonins anirem a parar a la mania, a l'obsessió, al *delirium tremens*, y fora molt sensible que aquets quatre senyors amics del vertig ens haguessin d'enviar a Sant Boi...

Encara que'ns hi portessin en automobil.

PRINCIPAL.—Ab penes y treballs poguerem obrirnos pas pera entrar al quarto de la jove comedianta y ja tràgica eminent. Acabava de baixarse el teló, després del tercer acte de *Theodora*, y la protagonista deixava una comedia pera reprendre'n una altra.

Varem donar una modesta ullada per damunt dels mobles. Allò era un palau encantat: per tot arreu joies, y flors, y objectes artístics y coses de valor. Sols hi faltava l'ermilla d'en Maurera pera semblar el camarí de la Mare de Deu de la Mercè. ¡Allí demanin-ne d'estoigs embolicats ab paper fi, de capsetes lligades ab cintes, de bomboneres plenes de lleminadures, de bibelots de tots els gustos, de parells de mitges y de Diccionaris de la Llengua Castellana!...

Per fi, ens fou possible allargar la mà a l'objecte de la nostra visita.

—Se la saluda, donya Margarida.

—¡Muy buenas!— feu ella ab un amable somris.

La satisfacció immensa de la bona senyora va encomanarse ben prompte a tots els presents. Y tothom hi deia

la seva, en lloansa a la beneficiada, a la seva gracia encantadora y al seu art exquisid.

—Admirable, Guideta, admirable!...

—exclamaven trenta veus a chor.

—Per la part que't toca, Pepito!...

—repetien trenta veus més.

—¡La Sara no ho prim-filava pas millor, quan se feia ab mi!...—saltà en Peio, allargantli un retrat seu ab dedicataria...

—Quin orgull pera Catalunya, posseir una artista de les seves facultats!...—remugava en Vilaregut, obrint desmesuradament aquells dos ulls de rap ab que Nostre Senyor l'ha favoregut.

En aquell moment entren dues aixerides floristes portant una magnífica *corbeille* de clavells vermells y grocs, combinant, com en un hermos coixí, una gran bandera espanyola.

Ens hi acostem y podem llegir en unes amplíssimes cintes de satí de cotó: «A nuestra artista M. Xirgu. La Colonia Madrileña».

L'Adrianet Gual, que fins aleshores no havia badat boca, se sentí desde aquell punt picat per l'indirecta dels centralistes y, colcantse a primera fila, davant per davant de la gentil *heterotètica*, ab una estudiada polidesa en el geste, digué:

—Senyora meva: si'm vol creure, deixis de Dumas, de Sardous, de Marquines y de Quinteros... La seva salvació està ben lluny de tot això.—Y entregantli com obsequi un llibre voluminós de cobertes rònegues, afegí: —Tingui,

empapis be de Sòfocles, d'Eurípides, d'Esquil, d'Aristòfanes y de mi.—

La festejada actriu tornà a somriure, y aquet cop ho feu doblement, ab els llavis y ab la mirada; obrí una bombonera y allargà un caramello de cafè ab llet al fundador del Teatre Intim.

Y el bon Adrianet s'enretirà pera donar pas a dues ilustres patums: don Teodoro y el senyor Oller. Emocionats de sincera emoció, caientlos la baba, ab el cor als llavis, l'autor de *L'hort d'en Xurrumecu* y el procurador de la Rambla de Catalunya regalaren a la nina dels seus ulls un exemplar cada hu de les *respectives* traduccions d'*El vano*, d'en Goldoni, per si un dia, quan sigui en plè Madrid o's trobi per allà a les Amèriques, té a bé recordarse d'ells.

La tendre escena hauria durat bon rato si ella, amatenta, no l'hagués tallada a temps ab dos caramellos més y una rialla.

—Senyors: no hi veig de contenta... ¡Mirin, mirin quants obsequis!—exclamà dirigintse als revisers de la premsa, que estaven a segon terme ab un pam de boca badada. Y comensà a desfer paquets y a obrir capsos.

Y els ho ensenyà tot..., fins les joies, entre les quals cridà poderosament l'atenció una artística agulla de pit, gravada en or, que representa un *diapason*, regalo d'en Juli Vallmitjana, gravador d'ofici, en recordansa de la memorable estrena de *Montanyes blanques*.

—¡Vaja, felicitats, y pera molts anys!—li diguerem, extrenyentli novament la mà.

Y ella, posant tot el to tragic de la paraula en l'expressió fisonòmica, respongué:

—¡Abur!... Que ustedes lo pasen bien.—

***

Al Liceu, lo més notable ha sigut el debut, ab l'òpera *Sansone é Dalila*, de nostra gentil paisana Supervia, nena de setze anys y quatre mesos, ab una vèu d'angel y una mímica, que deia un senyor de les butaques, que demostra una picardia y una vivor impropies de l'edat. El segon acte de *Sansone é Dalila* va representar-lo ab una tal voluptuositat que, a més del forsut minyó babilonic, va conquistar a tot el sexe fort que's trobava a la platea. ¡Quins ulls, quin moure's!... Allò feia perdre els sentits. La vèu, a l'altura dels gestes, es ben timbrada y emitida ab bona escola, y si encara no té el volum que li convindria, es cosa propia de l'edat; però posseeix la suficient pera sortir ben airosa de son paper. Nostra enhorabona al senyor Casanovas per haver-nos revelat tan bona artista.

El tenor senyor Guillon y els catalans Navarro y Giralt, molt bé.

El tenor Ibos, per lo que's trasllueix, no s'ha vist ab cor de cantar *Luccia di Lammermoor*, substituintlo el senyor Del Ry, que ho ha fet dignament. La senyora Frinsa-Magrini, sens que's pugui negar que es bona cantant, no va acabar de convencé'ns, particularment en els aguts de l'ultim acte.

En Viñas s'ha despedit, donantnos l'adeu en forma de *racconto* cantat en català.

Pera ahir estava anunciada la primera d'*Aida*.

En els demés teatres, moltes coses y cap de notabilíssima. El bandid *Jimmy Sansone*, que no té res que veure ab el Sanson de Dalila, fa desgracies a Novetats, molt ben encarnat per en Villagomez. L'anuncien també al Principal, que'l farà en Giménez; veurem quin resulta més simpatic.

Continúa essent la reina de les estrelles terrestres la Raquel Meller, quin entronisament a la «Sala Imperi» fa que cada nit se vegi plena de gom a gom. Si la Paz Calzado, astre també de primera magnitud, que va debutar dimecres, no la destrona, tenim regnat de la Meller per estona.

A Eldorado va procurar fernes passar una horeta agradable en Melitó González, ab la seva tragicomedia *La forastera*.

A Romea en Larra, fent trencar de riure a tothom que và a veure'l.

Al Tívoli continúa triomfant *El Príncipe Casto*, y anuncien *La gallina de los huevos de oro*, d'en Paso y Abati, música d'en Vives.

En Robert, al Nou, acabarà de ferse ric, aixís que estreni el *Canto de Primavera*, obra que, a més d'estrenarse en estació propícia, tenim entès que es de lo més delicat que ha produït el *gènero chico*.

A l'Espanyol, un simpatic negret, anomenat Panchito, ha donat una representació de *Mar y cielo*.

Y, finalment, recomanem a tots els entusiastes del bon art que no deixin d'anar a veure el gran Le Bargy, que debutarà dilluns vinent al teatre de Novetats.

Y prou.

L. L. L.

EL TREN DE SÓLLER

No crec que hi hagi cap barceloní que no sàpiga o que no sospiti que, darrera d'aquells tinglados tan útils y antipáticos que hi han a tot lo llarg dels molls, hi ha el mar, que hi tenim el mar, y que tirant enllà d'aquet mar, damunt d'unes ones que'n direm blaves, perquè si no'n diguessim blaves ningú creuria que es mar, se troba l'illa més daurada, més illa, més lluminosa, més esplèndida y més somniada que puguin marcar les geografies.

Si els catalans fossim com abans, que, segons ens conta l'història, encara no veien un moro embarcat ja hi eren darrera; que venia un Roger de Llúria y per si ho volem o ens pertoca, embarcava tot el jovent a la conquesta de terres d'altri, y qui no li agradi que ho deixi; o si tan sols fossim dels del club que encara no arriba una festa vinga treure's roba y a remar per aquella blavor que ja hem nomenat; si'ls catalans no'ns haguessim tornat més aixuts que un llonguet del dia abans, no n'hi hauria ni un que, ab vela o ab rems, nadant o en barco de l'Isleña, no hagués anat an aquell Mallorca, y si tots hi haguessin anat haurien vist un tros de terra que fa favor an el Creador y que fa que li perdonem tantes cosetes que hi ha a mitg fer en aquesta vall de ploralles.

El glosador que diu tot això no es ni soci numerari de l'atracció de forasters. Es tan foraster com un altre, encara que no voldria esserho, y si canta les belleses d'aquesta illa meravellosa no es pas que'n vulgui fer l'article, com viatjant de panorames, sinó perquè ho creu de justícia y perquè li té un agraïment. Se veuen tantes coses lletges y tants paisatges sense suc y tants pobles sense lluc, en aquesta terra que habitem, d'un modo intertè però molest, que quan se troba un bocí de món que té menos tares que'ls altres y que les montanyes són més nobles, y les planes són més florides, y les cales més verdejants, y el cel més blau, y les terres menos aspres, un té de quedar agraït, y el glosador té moltes tares, però l'agraïment no li manca.

REPARTIMENT PROPORCIONAL

—¿Un sombrero de 'vint duros?...? ¿Que m'has pres per un Roschild?
—No; an ell n'hi demanaria un de quaranta!

EL PRIMER DEU, VOS, GUARD

—¿Això es modo d'anunciar-se?
—En totes les pel·lícules que veig observo que ho fan aixís.

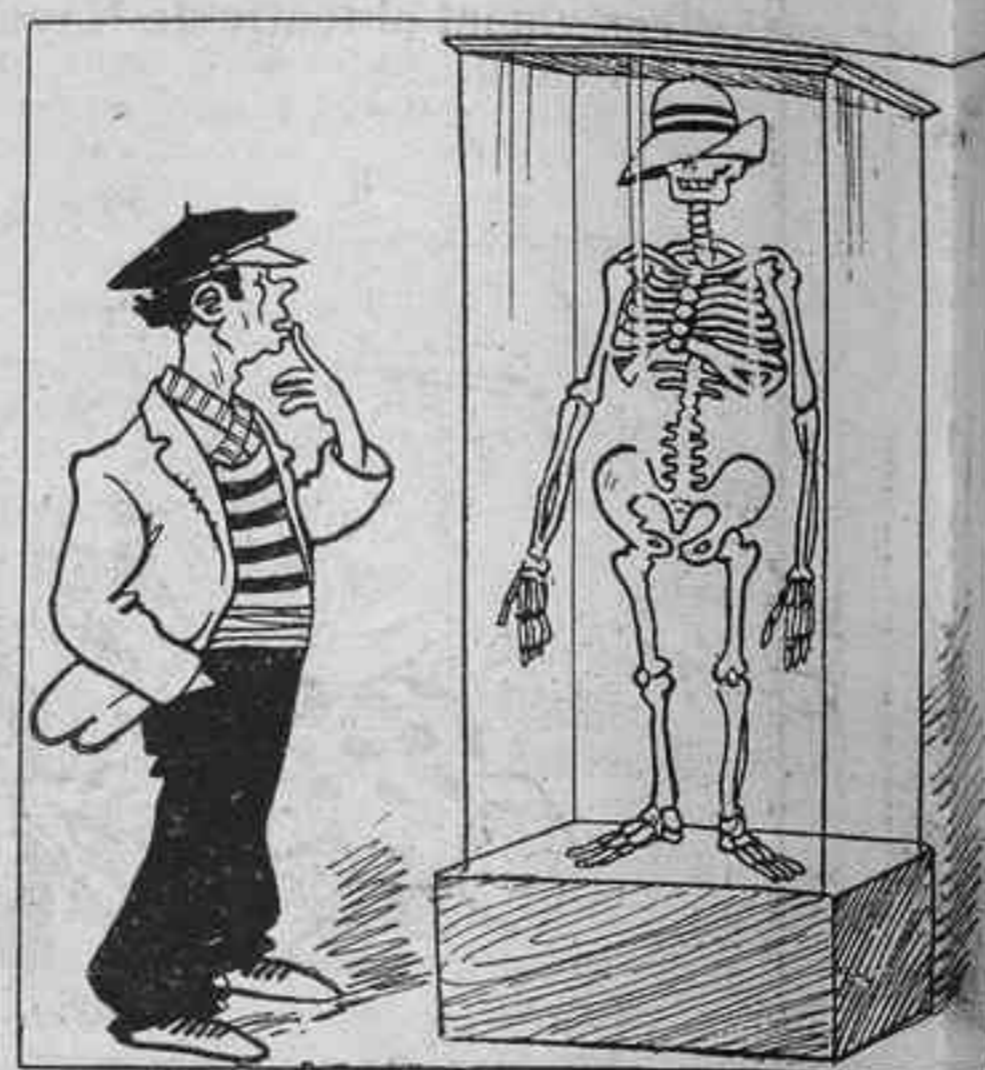
La TOMIA d' un CALABRE

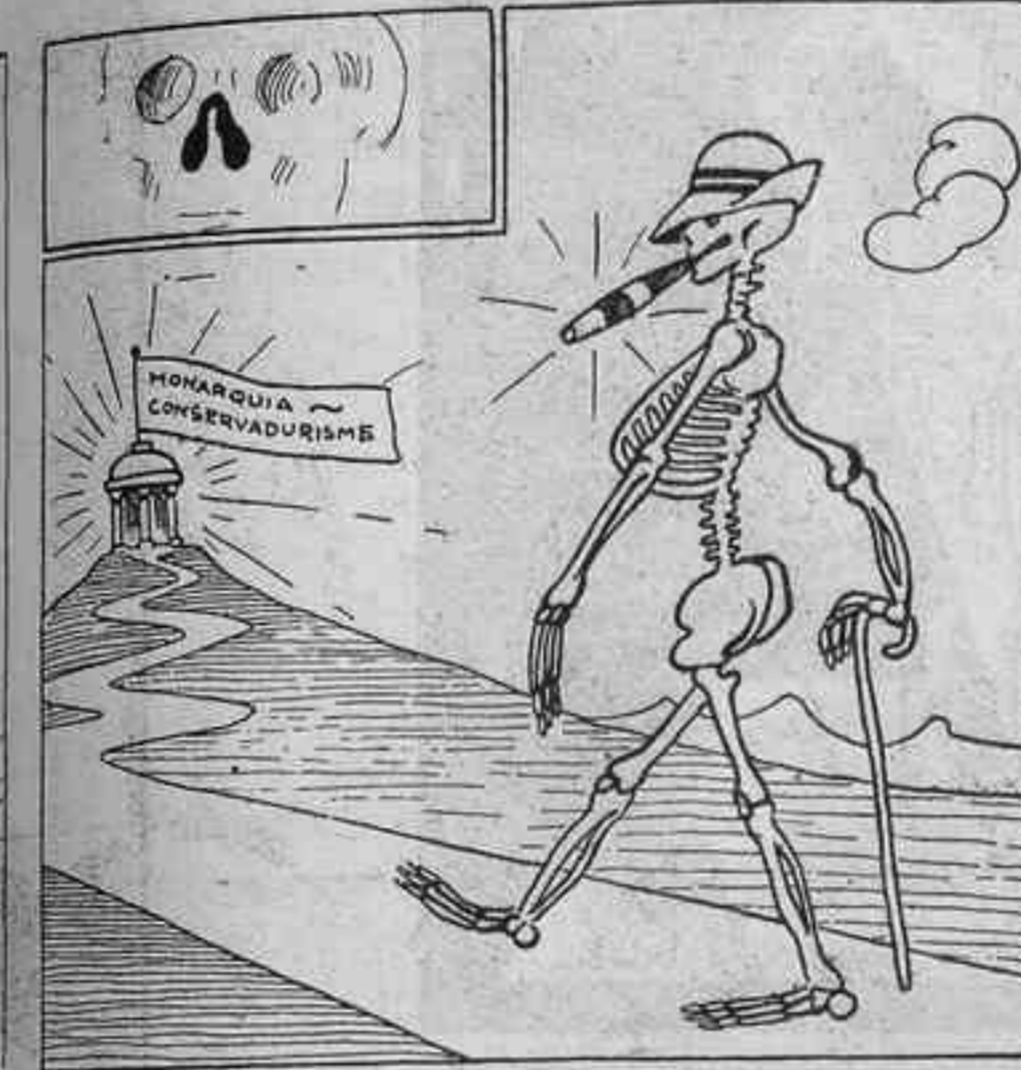
Celebrada làmina que'l nostre confrare La Campana de Gracia publicà en son número 1956, corresponent al 3 de Novembre de 1906.

Reconeixement d'uns òssos de persona

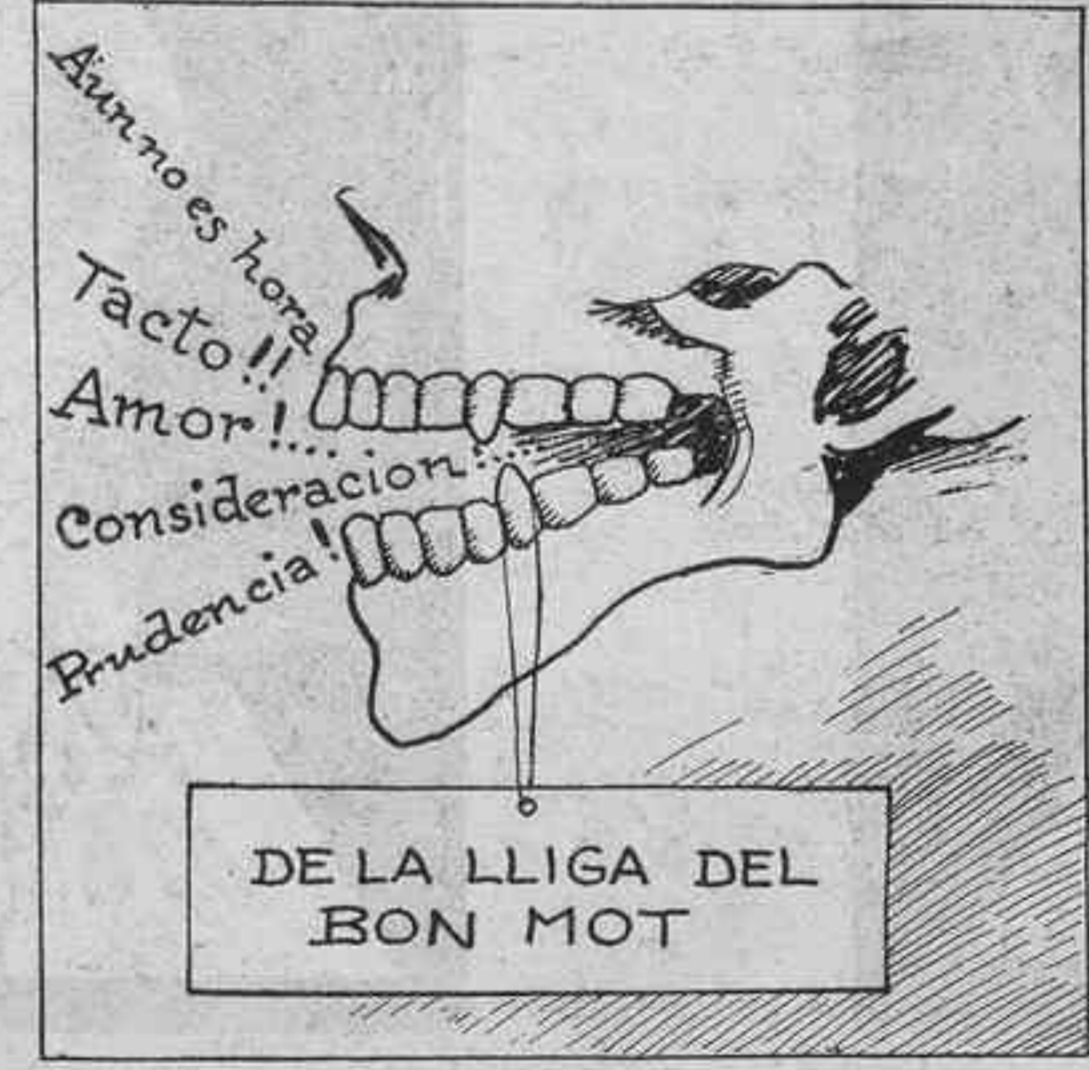
“Lo que va de ayer a hoy”

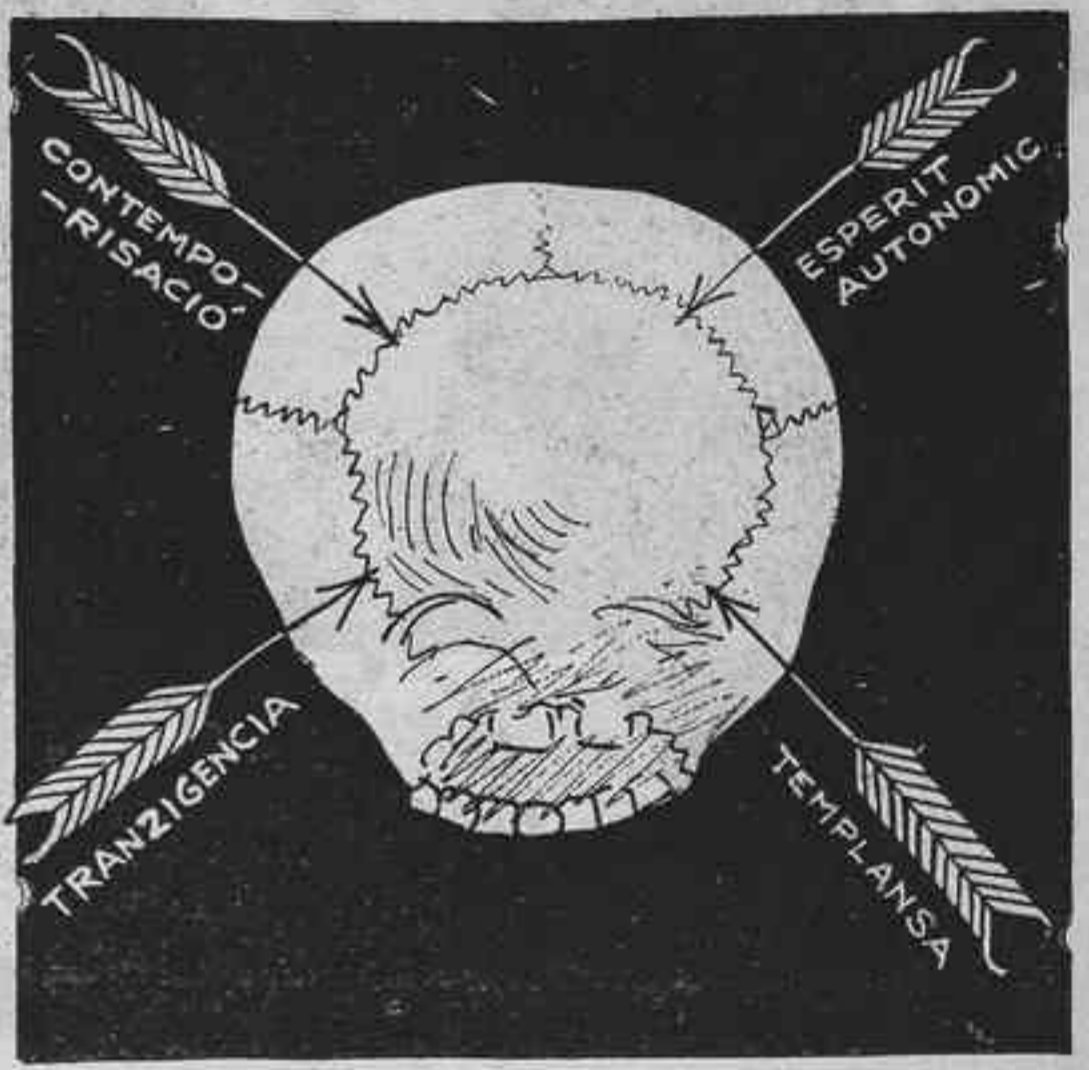
El calabre objecte de la «tomia» feta pel famós doctor Esperit Public, al cap de sis anys encara feta la viu-viu... Però se presentà el no menys cèlebre doctor Correligionario, a l'intent d'estudiarli l'esquelet.

Y el doctor Correligionario, a l'examinarli les fosses nasals, contrariament a lo'opinat pel doctor Esperit Public, dictaminà que l'home tenia bon nas y que no s'havia errat de camí.

Y observà que, fòra la mala llengua que un temps el distingí, els maxilars no s'obrien sinó pera prodigar paraules dolces tot pau y armonia.

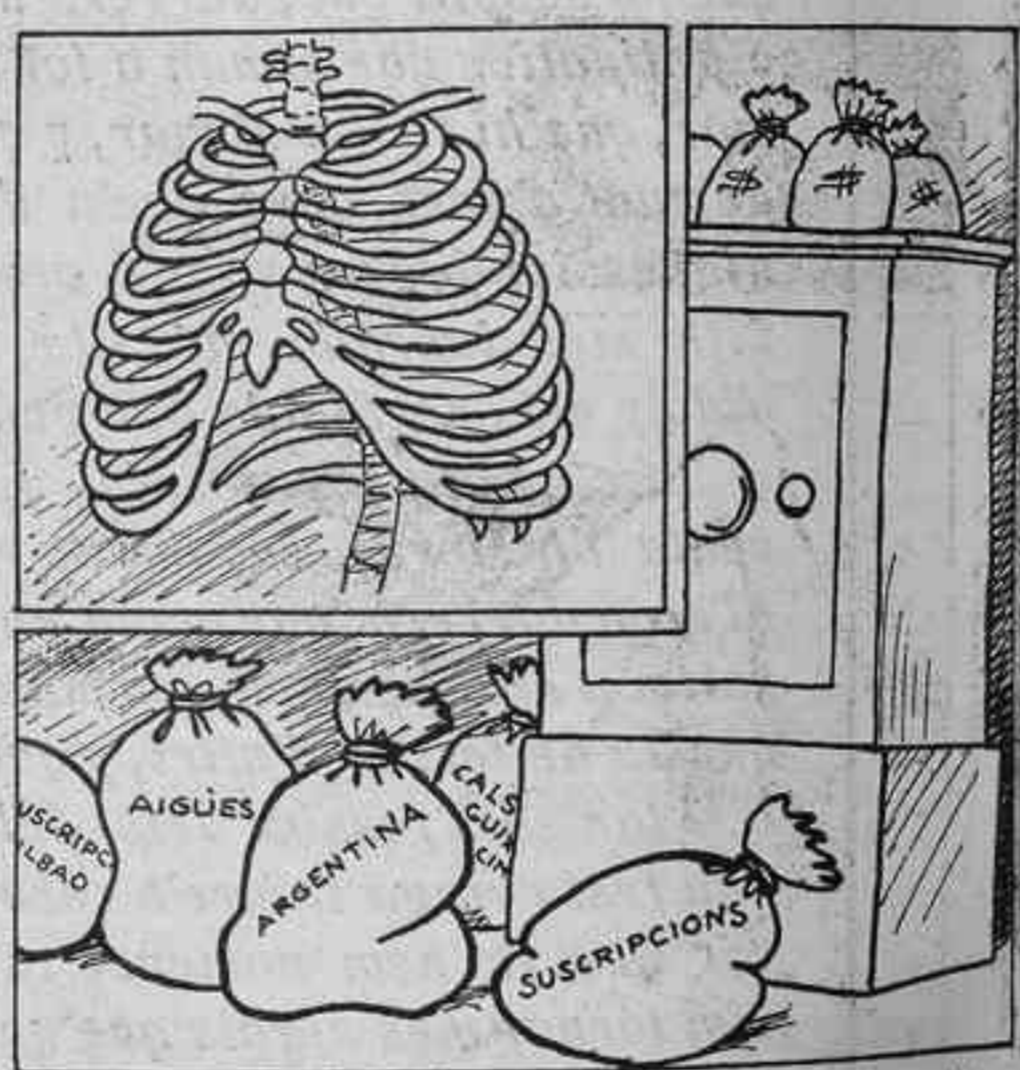
Y que l'òs parietal, que abans tenia aquella crosta duríssima, deixava ara penetrar al cervell certes idees.

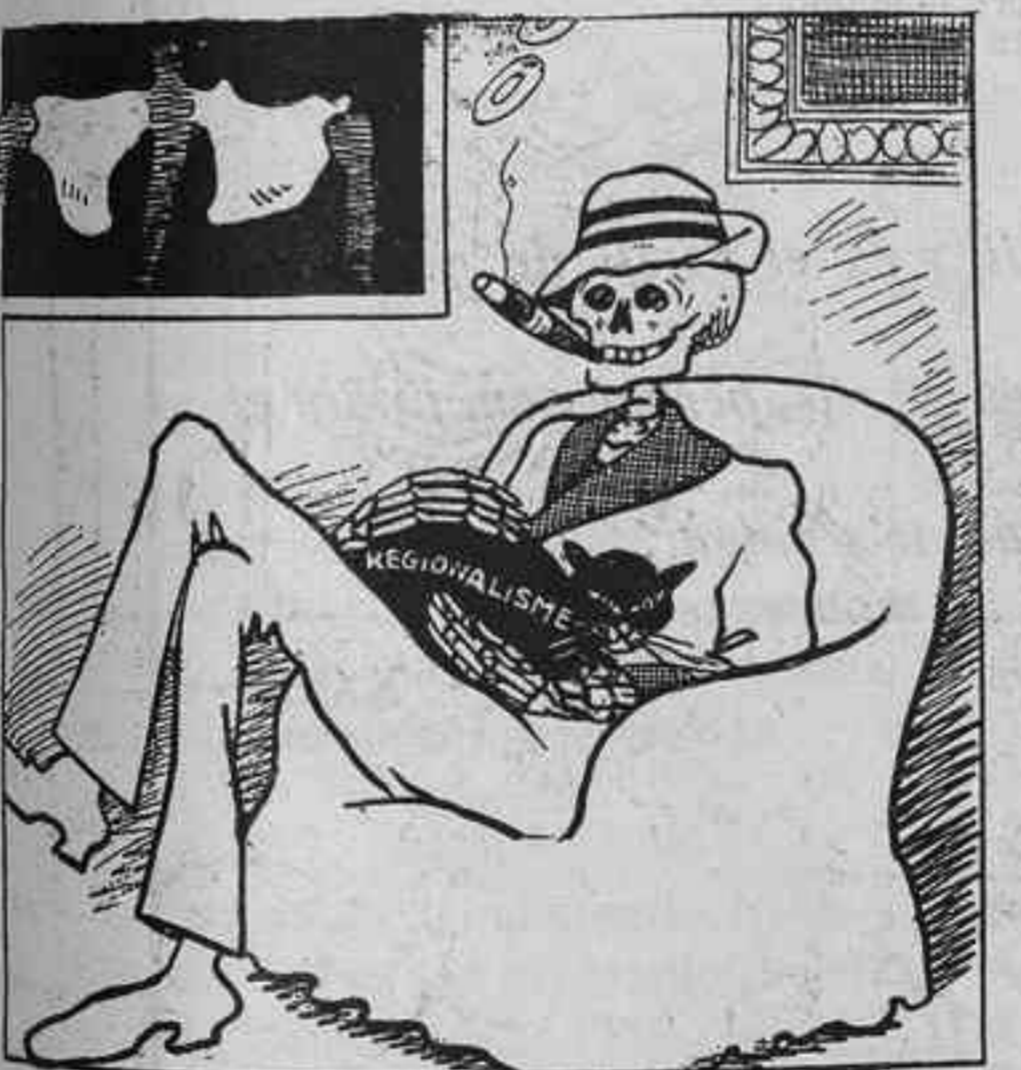
Que en el frontal, antigament pelat y inexpressiu, ara, ja fa algun temps que s'hi llegeix alguna cosa.

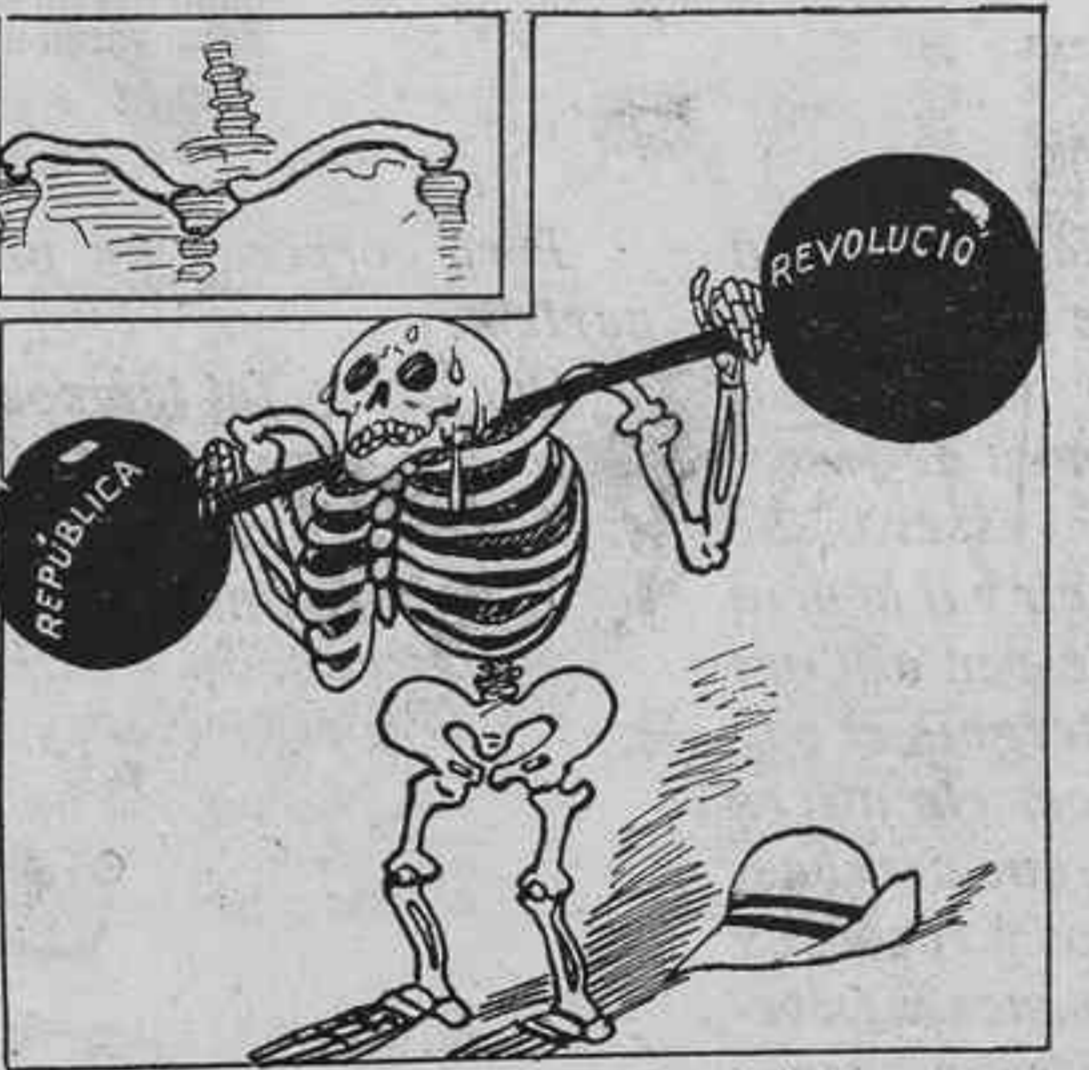
Que'l diminut radi de les òrbites es demostració clara y palpable de les seves facultats de vista d'àliga.

Que'l costellam, ferm y macís, de condicions immillorables, denota que l'interfecte no pateix ni patirà mai de la caixa.

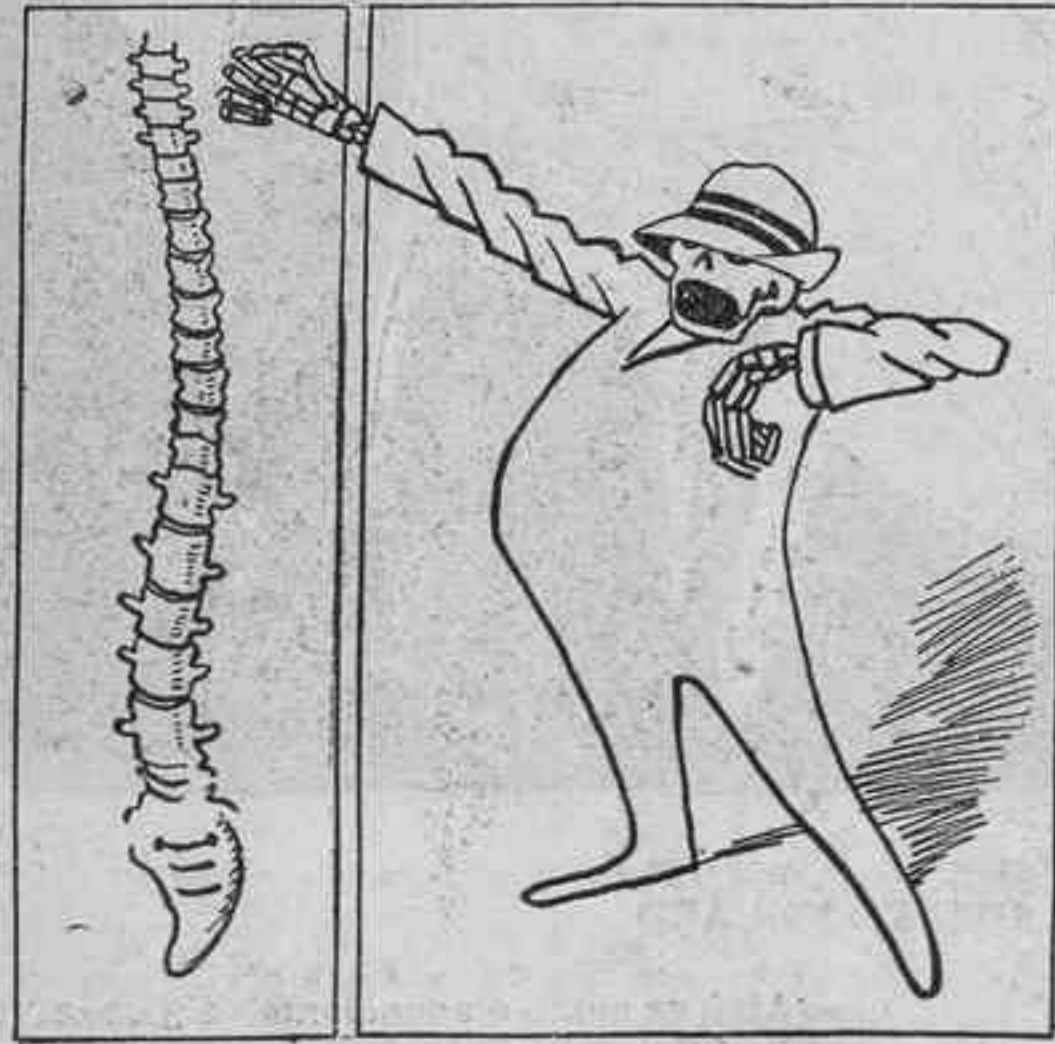
Que l'extensió y desenrotllat dels omoplats, amples y feixucs, ens afirma en l'idea de que'l subjecte es molt amic de la pau burgesa.

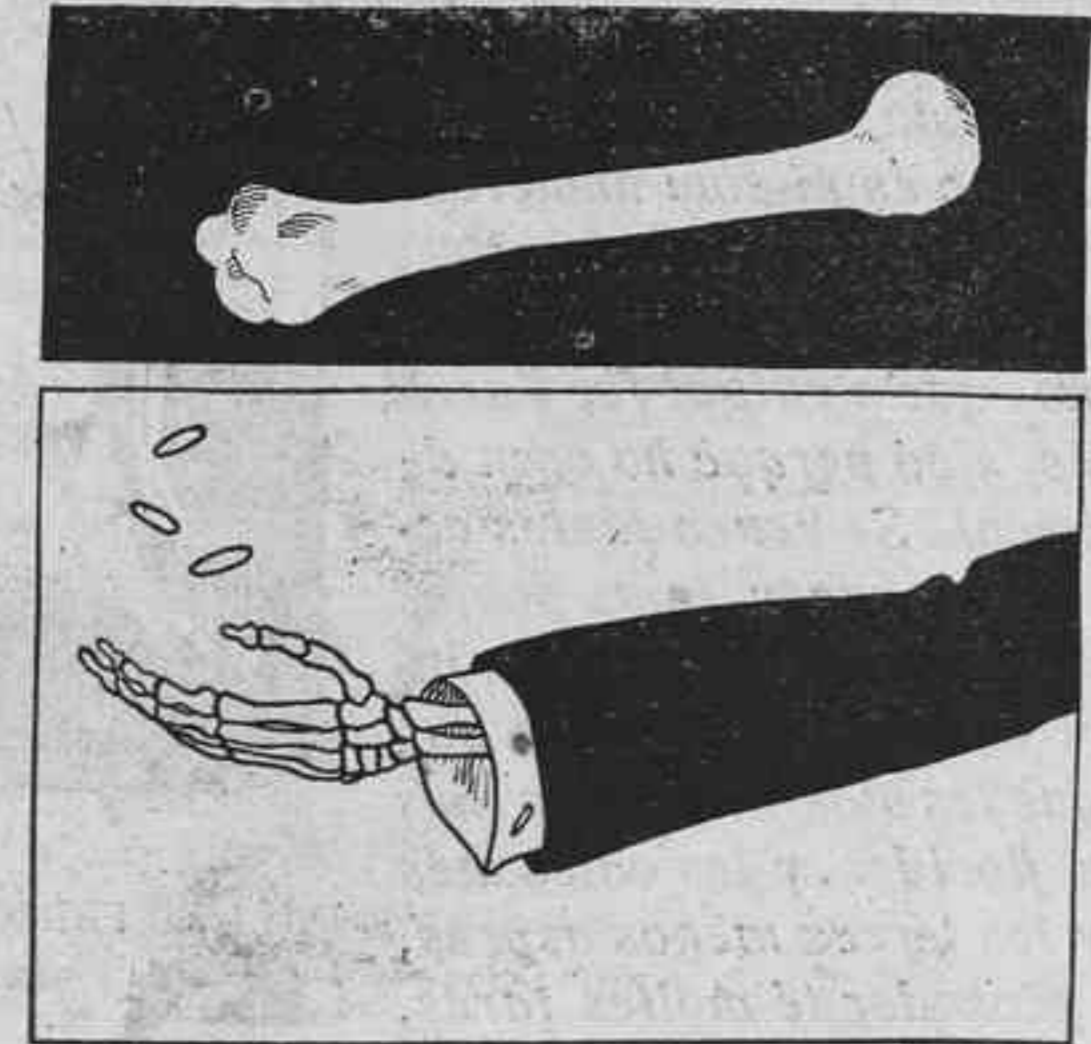
Que, examinades detingudament les clavícules, se comprèn que les seves espatlles no foren íetes pera dur trastos de pes.

Que les falanges superiors, o siguin els dits de les mans, s'han degut tornar debils y delicats de tant aplaudir als governs llierals y de tant treure's y posarse'ls guants pels ministeris.

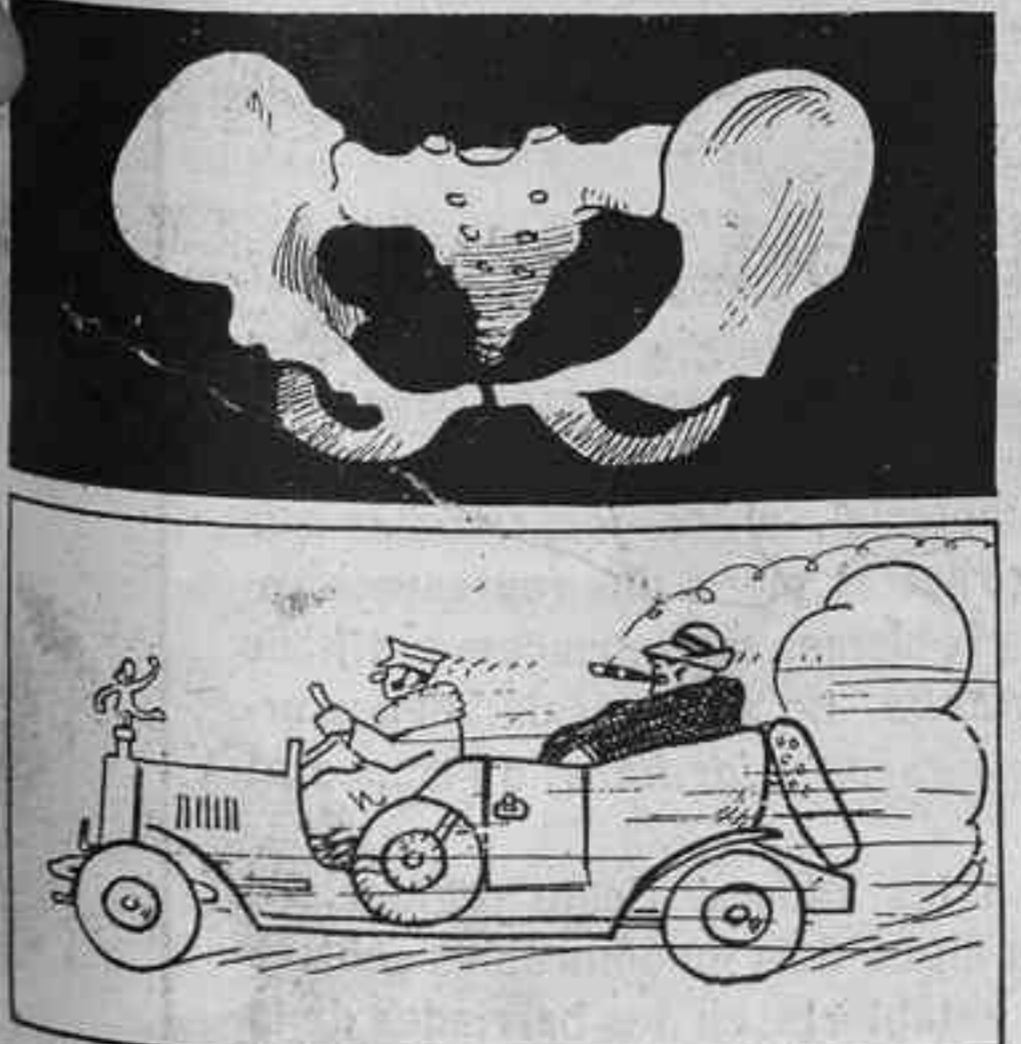
Que la columna vertebral (òs bertrà) es, potser, lo que's conserva més íntegrament.

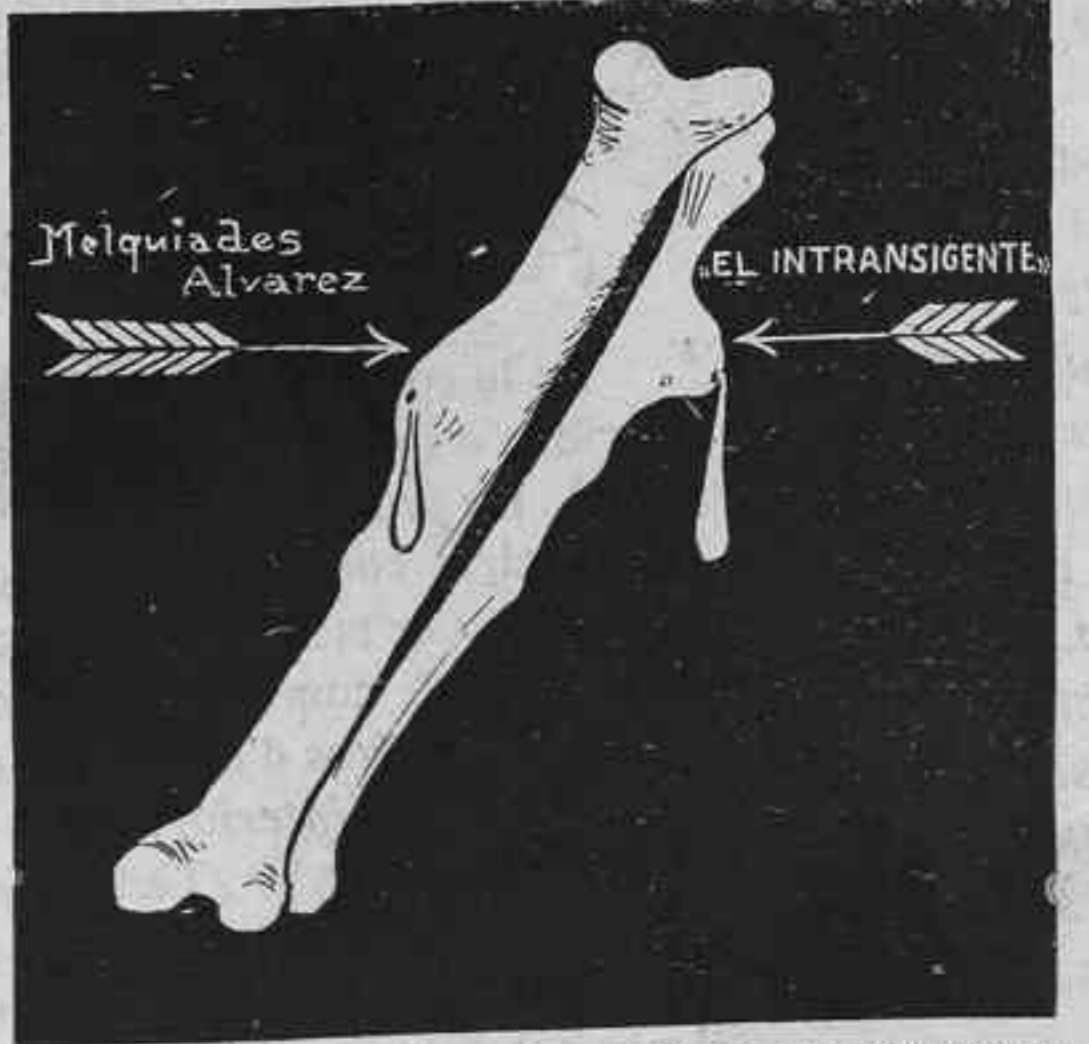
Que la fortaleza del humer (òs del bras), consagrat abans al latigasso, ara es tot feblesa y resignació.

Que la deformació del femur (òs de la cama), acostumat a tirar cosses, avui fa endevinar uns altres habits.

Que'l sacro es cada dia més desenrotllat de tant viatjar en automobil.

Y que, si bé la tibia y el peroné estan amenassats per «quistes» de mala índole...

...el calabre encara té vida per un grapat d'anys.

LO QUE'S VEURÀ AQUEST ESTIU

Ab les robes transparents
que portaran les senyores,

En aquesta illa, doncs, en aquet Mallorca, acaben d'inaugurar un tren, tan poc tren, tan poc destorb, tan poc trepitjador de paisatge y esclafador de bellesa, que'l mateix Ruskin en persona, tan poc aimant de ferrocarrils ni d'altres eines d'anar depressa, a esser bisbe en lloc d'esser esteta, l'hauria vingut a beneir y li hauria dit: «Ja pots arrencar, que mentres passis per allí ont passes y t'amaguis aont has d'amagarte y treguis el cap allí ont has de mirar, no ets un tren com els altres trens que xiulen, que ronquen, que escupen, que arrebasen tot lo que troben, que arrenquen boscos y escorren arbres, que obren ferides sagnants a les roques més venerables y que no més van a la seva. Ets un tren... Lluís XIV ab modos, ab quietut y ab respecte, no fet pera arribar aviat, sinó pera arribar a temps; no fet pera malmetre Mallorca, sinó pera mostrarla als que hi vagin.»

Veshi, creume, barceloní, que me'n donaras mercès. Si hi vas, quan passis la plana y entris a un tunel de tres kilòmetres, y al sortir del fons d'un torrent, vegis la gran vall de Sóller com un pomell de tarongers que t'incensen de tarongina; ab les montanyes allà al fons úniques de forma y de claror, y el poble a baix com flors d'atmetlles esteses a la verdor, y el tren caigui materialment dintre una toia de flors, que entren per les portelles, sentiras a dintre teu que es la primera vegada que t'has omplert de primavera y quasi't sentiras abella, però no de les que treballen, sinó de les que xuclen flors pera anar a fer la mitg-diada; abelles d'illa, abelles somnioses, abelles de contemplació, y sabras lo que es Mallorca.

quan passin sobre'ls anuncis,
ensenyaran unes coses!

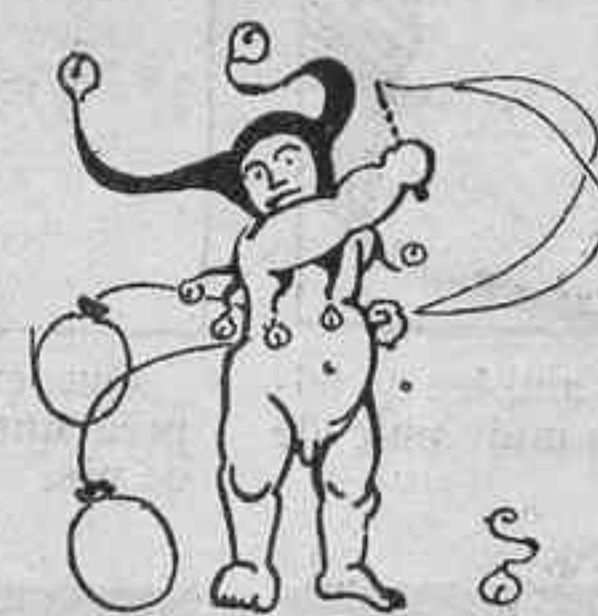
Però correras un perill y es el perill de no entornarte'n.

Que fet y fet tampoc es perill, perquè com ja diu el ditxo:

Aquell que estigui bé que no's mogui.

Y Mallorca no es terra de mouresse'n.

XARAU

Aquí, com al Nort-Amèrica

Es la concejalia una de les coses que serveixen pera tot y arriben a tot arreu.

A les ventatges d'ordre material, a les *jouissances* que l'exercir-la comporta, té d'afegirshi el merit que representa solucionar per medi del carrec, problemes tan intrincats y difícils de resoldre com ho es el *domestic*, no per prosaic, menos urgent que un tros d'*afirmado de paseos y jardines*, o l'empedrat d'una via de l'*interior*.

¿Estas aborrit? ¿Te trobes a les capsas? Feste regidor. Te basta, pera esserho, formar en algun dels innombrables centres que'ls bandols en lluita tenen establerts en les barriades de la capital.

Si no vols *apuntarte socio*, procura que'l *quefe*, el *leader*, el diable que mani, te sigui deutor d'alguna mercè. L'esser amo d'un tros de terren ocupat per alguna d'aquestes entitats de caracter *oficial*, per exemple; l'haverte de donar diners y no pagarte'ls, pot durte, igualment, a la regidoria. El fet es significarte, ferte veure, apareixer com perillós o indispensable.

Al Nort-Amèrica—segons en una opereta que fan al «Nou» ens ha fet saber en *Melitón González*—la cosa es encara un bon xic més planera. L'entrar al municipi, no té, als Estats Units, la més mínima importància. Qualsevol *papanates*, un nyebit insignificant, se desperta un bell matí y's fica a cà la vila, en comptes d'ingressar a la presó.

D'aquí que, en l'opereta de referència, canti un personatge:

*A las dos, fú millonario;
mozo de café, a las tres;
a las cuatro, labrador;
a las cinco, concejal;
a las seis, revendedor,
y a las diez, municipal.*

Cas insolit entre nosaltres y que no recordem s'hagi donat ab ningú, excepte ab en Santamaria.

***

La diferencia entre'ls regidors barcelonins y els que a Chicago s'estilen, fa, potser, que'ls beneficis del carrec, per lo mateix que costen més d'aconseguir, siguin en la nostra terra més segurs y positius, menos aparatosos, però d'una més efectiva y completa estabilitat.

El que allà dalt surt de la casa comunal a les sis, pot dedicar-se a les nou a la cassa de la *burilla*. En cambi, el ciutadà que aquí deixa d'esser regidor, per poc que ho hagi sigut com cal, si no ha *badat*, com diu la gent, pot fume's, per sempre més, de la virolla.

Perquè ex-regidor vol dir estar en condicions de *véureles venir*, per tota la vida; vol dir pendre tranquilament el sol a l'hivern y l'ombra a l'estiu, allunyat de les lluites y les amargors del viure diari. Fins dels amoinos y les molesties del partit, pot, si ho vol, desentendre's l'ex-regidor, que al cessar en el carrec, entra, generalment, a formar en el rengle dels desenganyats (?).

***

Les ventatges inherents al manament regidoril, alcansen, a Barcelona, fins les generacions venideres.

A la familia que ha tingut la xiripa de criar entre'ls seus a un concejal, no li cal ja amoinarse, ni pensar com ho farà en lo successiu.

La felicitat, el benestar, s'extén de pares a fills. La *moma* passa a esser hereditaria, y per mica de senderi que'l cap de casa hagi tingut, s'extén la menjadora fins als successors seus y als que després d'aquet puguin venir.

Díguiho, sinó, el senyor Serraclara, radical de la mena dels ferotges y rabiosos, que volent maridar un fill y endut pel desitg altament lloable d'assegurarli les *besses*, comensà per armarlo *burot*, y vol, ara, per medi d'una martingala, convertirlo en general, de cop y volta.

El noi Serraclara sí que, com el personatge de *Las mujeres vienesas*, podrà cantar:

*A la una, no era nadie;
fú abogado, a las dos;
a las tres, fú consumero;
a las cuatro, labrador;
a las cinco, secretario,
y a las seis, embajador.*

X.

ESQUELLOTS

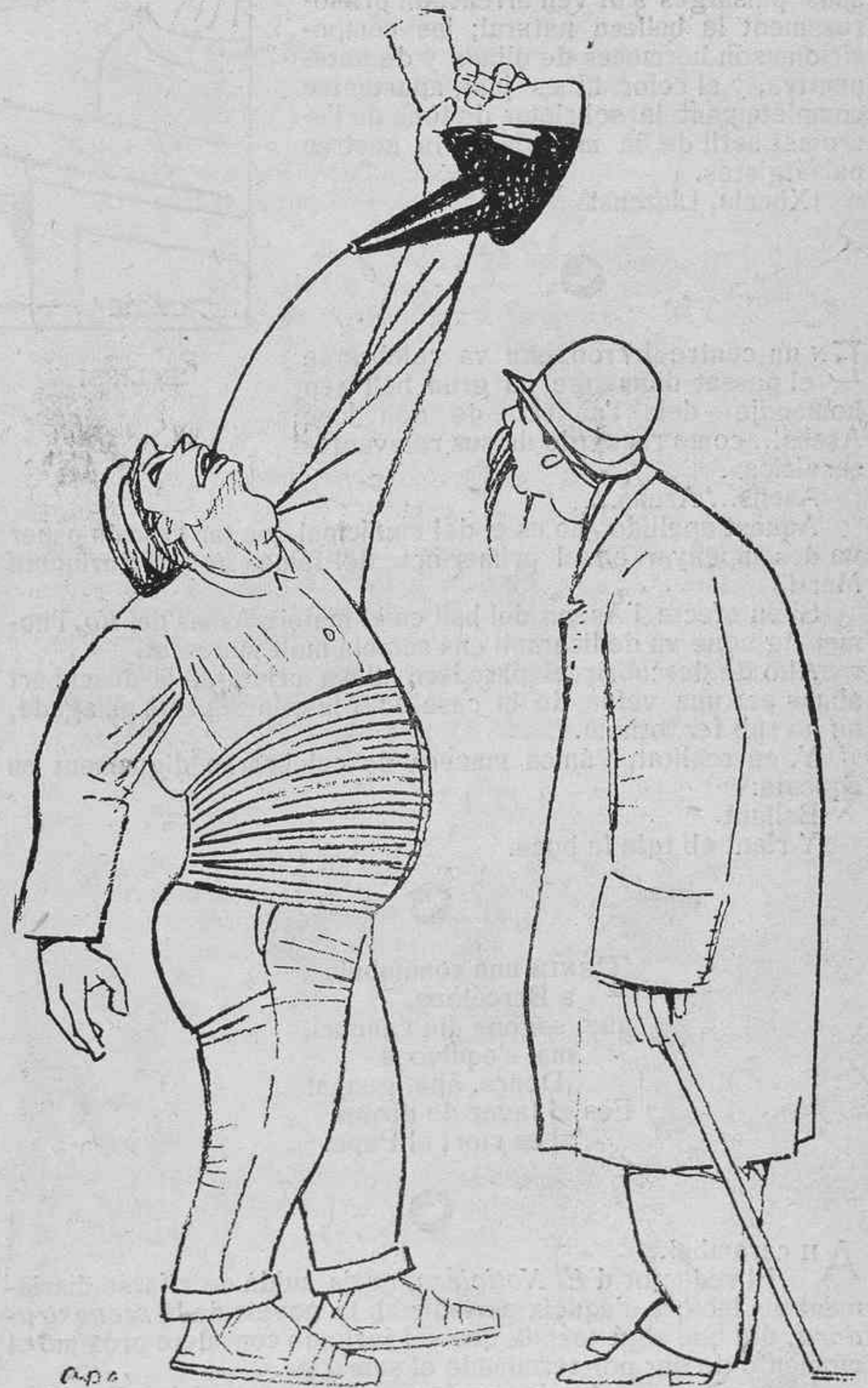
S'han presentat al arcalde algunes comissions de les barriades agregades, queixantse en amarguissims termes del abandono en que'ls té l'Ajuntament.

Apúntinse aquet dato els mal aconsellats veïns de Sarrià que dies enrera demanaven l'agregació d'aquell poble a Barcelona. Per malament que'ls vagin les coses, mai estaran tan bé com ara. L'ombra de Barcelona, com la del «manzanillo», es funesta pera tot lo que toca.

La cèlebre agregació, ben al revés de lo que molts se figuren, no va ferse en benefici dels pobles. Fou solsament una maniobra política, sobre la qual encara no s'ha dit mai tota la veritat.

**

Els sarrianencs que ab tan rara energia s'oposen a l'agregació, demostren, doncs, tenir bon nas.

UN DE LA «MESETA», ADMIRAT

—Pero, esa manera de beber ¿se enseña en las escuelas públicas ó en academias especiales?

Agregarse es molt facil.

Lo difícil es demostrar que l'agregació millora la situació dels pobles que'n són víctimes.

Y en fi de comptes, si algun dubte els quedés sobre l'assumpte als veïns de Sarrià, hi ha un fet que, a bon segur, els acabarà de convence:

El Diluvio aboga encarnissadament per la seva agregació.

¿Han sentit?... ¡El Diluviol...

Ni una palabra más.

EN Llorens Brunet es infadigable.

Tot just mitg any deu fer que va exposar una serie d'excelents dibuixos, fruit de la seva excursió per terres germàniques, y ja avui ens ofereix una nova mostra del seu talent artistic y de la seva fecunda activitat.

Aquesta vegada en Brunet triomfa a cà'n Reig, del Passeig de Gracia, ab una curta, però selecta, colecció de pintures a l'oli, *Notes preses a Alemanya*. En els seus paisatges s'hi veu arrencada primorosament la bellesa natural; les composicions són hermoses de dibuix y de perspectiva, y el color hi es just, apartantse completament la sobrietat de tons de l'acromat estil de la majoria dels nostres paisatgistes.

¡Xòcala, Llorens!

ECLIPSI

EN un centre lerrouxista va celebrarse el passat diumenge un gran ball «en homenaje—deia l'anunci—de don José Asens... como recuerdo de sus relevantes servicios».

Asens... Asens...

Aquest apellido ¿no es el del municipal que tan graciós paper va desempenyar en el primer acte del famós *Ito* de l'Enriqueta Martí?

Si en efecte l'Asens del ball es el mateix Asens del *Ito*, l'homenatge que va dedicàrseli ens sembla molt merescut.

Allò de descobrir el paradero d'una criatura, ja descubert abans per una veïna de la casa aont la criatura està amagada, no ho sab fer tothom.

Y, en realitat, l'única manera de celebrarho dignament es aquesta:

Ballant.

Y rient ab tota la boca.

TENIM una sonàmbula a Barcelona, que, segons diu l'anunci, mai s'equivoca.
¡Doncs, apa, guapa!
Fes el favor de dirnos si es mort el Papa.

AH caramba!...

El redactor d'*El Noticiero*, que's cuida de rifarse diariament als lectors d'aqueix periodic ab la novela de la *secuestradora*, diu que algú sospita que «el juzgado considera próximo el momento de dar por terminado el sumario».

Però ell, que es la vivor en persona, no'n participa d'aquesta opinió.

¿Per què?

Allà van les seves propies y estupendes paraules:

Perquè ell no pot creure «en modo alguno que el sumario sea

—¡Llàstima de nuvolets!... Però, vaja, consolemos... D'aquí a 82 anys n'hi tornarà a haver un altre!...

declarado concluso sin que en él se haya logrado saber más que lo que los procesados quisieron decir».

**

Y doncs ¿què voldria el senyor Bono?

¿Que's sometés a l'Enriqueta Martí al torment, fins que la *secuestradora* declarés a gust del senyor Bono y digués tot lo que an aquet digne empleat municipal se li ha ocorregut que l'Enriqueta ha de dir pera complaure'l an ell?

Nosaltres sentiriem moltíssim molestar al senyor Bono, però, si sapiguéssim que s'ho ha de pendre bé, ens atreviríem a aconsellarli que's fes donar una mirada.

Li convé, cregui'ns; li convé com el pa que menja.

LA nota còmica de la setmana passada va concentrarse en la falsa nova de la mort de Pio X.

Gracies a un malentès oficinesc y a una lleugeresa governativa, al pobre Sant Pare de Roma va tenirse'l per difunt durant tres hores.

¡L'havia mort en Canalejas!

El Papa Sastre sí que pot dirli al seu tocaio:

*I morti che voi amazzate
disfrutano di bella salute.*

EL nunci, però un nunci veritable, ab la trompeta y tot, feu a *sabé* als veïns y a les veïnes d'un districte famós

pel seu radicalisme y poca higiene, que'l magnific senyor tinent d'arcalde del mateix districte dictava les següents disposicions:

«Desinfectar les cases; netedat permanent, y prohibició absoluta de tirar pels carrers taronges y tomaquets, cabells, moques de peix, pellingos y pellofes, criatures de bolquers y tot lo que no siguin requiebros o diners.»

CONGRÉS ESCOLAR

—Tema: «L'alimentació, en els deixebles, es l'única base de formar bons mestres».

HA sollicitat la plassa de Comptador de fondos municipals un senyor que's diu V. H. del Ojo.

¡All right!

Es el més indicat pera fer l'ull viu en els assumptes de la caixa.

An ell més que a ningú podria dirli ab justicia la Pubilla:
—¡Ojo, noi!

L'Ajuntament ha promès asfaltar el carrer de Pelayo.

¡Que volen que'ls digui!

Jo, a esser veí d'aquella hermosa via, no me'n fiaria gaire de les promeses del Municipi.

Y si ell me preguntés per què, li respondria:

—¿Còm diable haig de creure jo en el teu asfaltat, si *has faltat* tantes vegades a la paraula?...

EL Governador civil ha multat a quatre tiradores de cartes.

Mal fet, home.

Mal fet, perquè, ben mirat, els que mereixen el jaco no són les tiradores...

Són els *tirats*.

AIXÒ del *Detectivisme* ve a esser una mena de malura forastera que, aquí a Barcelona, ja gairebé s'ha fet endèmica, com el *lerrouxisme*, el *neo-malthusisme* y les infeccions tifoïdes.

Però's veu que va a temporades.

Ara n'hi torna a haver una passa *intensiva* y terriblement alarmant.

Ficantse en vides privades, en les cases y en els llibres, en particulars agencies, en els teatres y en els *cines*, tornen a fer de les seves els famosos *detectives*.

EL teatre del «Prado Catalán», instalat en la plassa de Lesseps, ha sigut víctima d'un rapid y formidable incendi.

Tres anys escassos de vida ha tingut, y encara d'un viure esllanguit y miserios.

Ultimament, per això, segons se'ns diu, hi estaven contractades tres companyies...

¡Tres companyies de segurs contra incendis!

UNA de les festes del Congrés d'Higiene Escolar va consistir en enviar 1,500 nois a la Plassa de Toros.

No s'espanti, senyor Tiberi Avila.

A la Plassa de Toros hi varen anar, els nois, a executar gimnasia rítmica.

Però, lo que dirà el ferm abolicionista:

—Els homes van allà ont se'ls inclina de criatures.

LEGEIXO:

«El viernes próximo volverá a reunirse la Junta de Aguas.»

¿Junta d'aigües?... ¿Per a què?

¡A bona hora, si ja ha plogut!

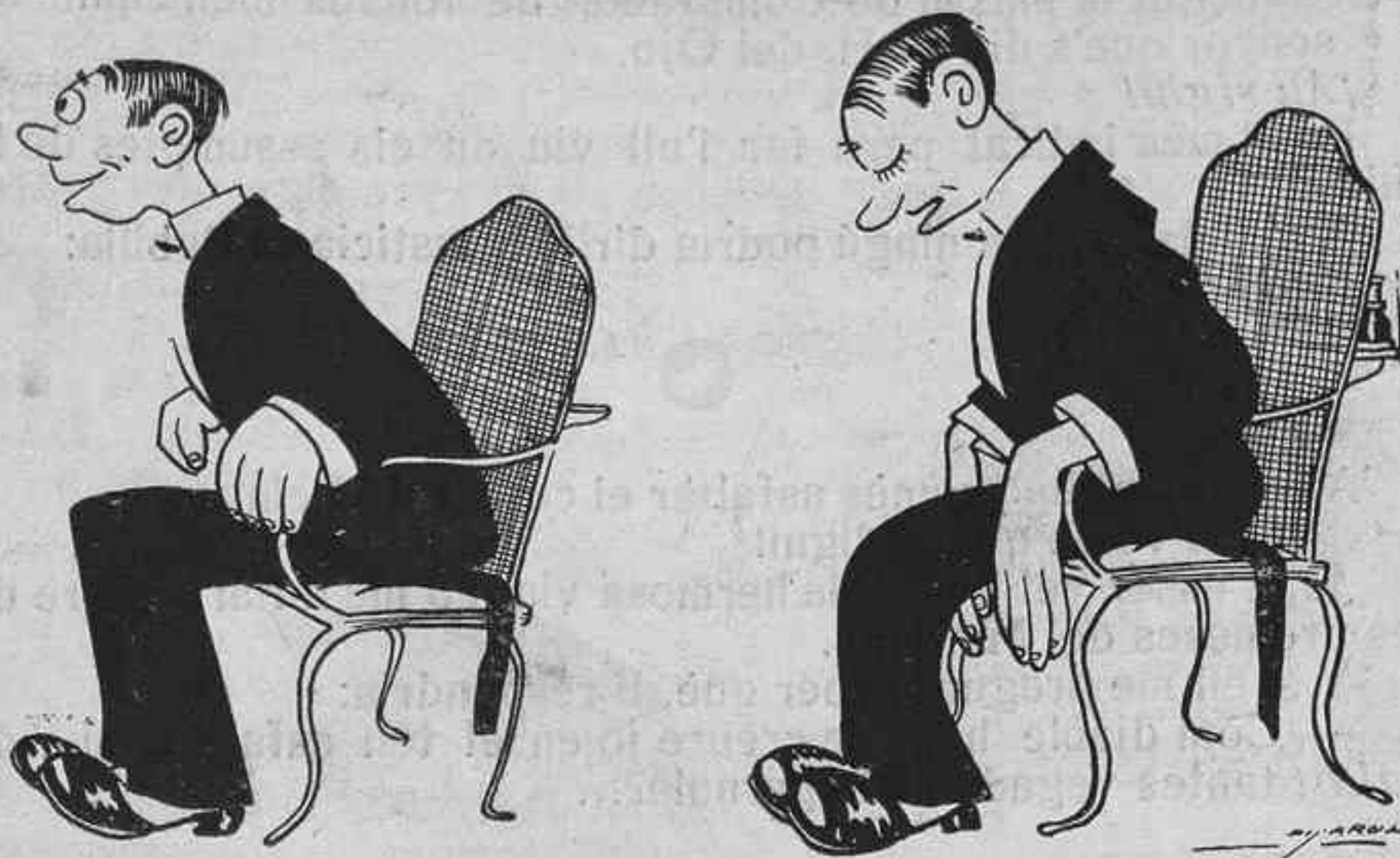
UN casat de nou té l'acudit de portar la dòna al restaurant ont havia fet les grans *juergas* durant la seva solteria.

Un dels mossos, que ja'l coneixia, se li acosta y li diu:

—¿Què voldran?

—Per a comensar, sopa d'ecrèvises, llagostins...—

El mosso, fentli l'ullet y interrompentlo:

«SANSON E DALILA» AL LICEU

L'abonat X. al cantar Dalila.

L'abonat X. al cantar San...son.

—No sigui tonto: ab el temperament que'm consta que té aquesta xicoteta que porta, li garanteixo que no hi ha necessitat de res de tot això.

EN uns examens d'Historia pregunten a una joveneta de catorze anys:

EL FIGURON DEL DIA

—¡Jo, ferm!... ¡Sempre a les ordres de don Jaume!

—¿Qui va esser el més gran de tots els conqueridors?—
La noia, sense immutarse:
—Don Juan Tenorio.—

Un andalús que havia anat fins una mica més enllà de Port-Bou deia un dia en un cafè:

—Lo que més us agradaria d'aquell punt, es un eco, un tornavèu que hi ha admirable, extraordinari...

—¿Quina particularitat té?

—Res! figura't!... Que quan tu fas un crit en espanyol, ell el repeteix en francès... Es clar, com que es a l'altra banda de la frontera!

RESPOSTES PAGADES

R. M.: No volem sentar plassa de defensors de la Social. Vull dir que no val la pena d'indignarse per aquets pecadets venials.—A. de la L. de Jobus: ¿Es a dir que...

*miraven la processó,
es historic, de Rasquera?*

Doncs, no, senyor; no es historic, que es ripi.—Ramon Griñó: Les dues targetes que envia són passadores y's publicaran un dia o altre.—Antolí B. Ribot: Preferiem quelcom xistós y epigramatic. De versos seriosos en tenim un feix. —Hermenegildo Serramallera y Santacana: Això es robat!... Aixís, tal com sona. Y ojo, eh?... Perquè, si repeteix, li direm d'una altra manera.—Ll. S.: Massa seriosa, y un si es no es ignocenta, *amen* de les petites incorreccions que hi trobariem si'ns prenguessim la molestia d'anali-sarla.—Henry Molins: He llegit els seus versos y els he trobat incomplets. Y, sinó, *a las pruebas me remito*:

«Oh, bella flor,
que ab dolsa fragansia
perfumes ma vida,
ma vida florida
florida de amor!...»
—¡Ansia!

¿Veú? Aquet consonant darrer he tingut d'afegirli jo, perquè a vostè no se li havia acudit. Ademés, ¡el titul, home!... ¡Quin titul!... Ab això de *La flor de la Quimeta* me sembla que'ls de «La Fulla» hi tindrien molt que veure.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:
Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de suscripció:
Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

- □ Edicions populars
d'en Santiago Rusiñol.
□ □ □ Obra nova:

LA VERGE DEL MAR

Preu: UNA PESSETA

FRANCISCO VILLAESPESA El alcázar de las perlas Un tomo: Ptas. 3'50	FRANCISCO VILLAESPESA El espejo encantado Un tomo: Ptas. 3'50	FRANCISCO VILLAESPESA El balcón de Verona Un tomo: Ptas. 3'50	FRANCISCO VILLAESPESA ::: Panales de oro ::: Un tomo: Ptas. 3'50
---	--	--	---

COLECCIÓN DIAMANTE JORGE MANRIQUE POESÍAS

..... Tomo 114 : Acaba de publicarse .....

Un tomo en 16.º Ptas. 0'50

Edición especial de 50 ejemplares en papel de hilo Ptas. 5

UNA PESETA
CADA TOMO

EDICIONES ECONÓMICAS DE RENOMBRADOS AUTORES

UNA PESETA
CADA TOMO

- Aleramo (Sibila).*—Una mujer.
Alexis.—Las chicas del amigo Lefèbre.
Angel Guerra.—Literatos extranjeros.
Bouhélier.—El rey sin corona (drama).
Bovio (Juan).—Las doctrinas de los partidos políticos en Europa.
Federico Urales.—Los hijos del amor.
Soriano (Rodrigo).—Las flores rojas.
Diderot.—Los dijes indiscretos.
Reclús.—Nieves, ríos y lagos.
Gorki.—Albergue de noche (drama).
Proudhon.—La sanción moral.—La justicia.—Catecismo político.
Joran (Théodore).—Alrededor del feminismo.
Fava (H.).—Renunciación (novelas).
Proudhon.—La educación.—El trabajo.
Dide (Noemia).—Del matrimonio al amor.
Joliet (Charles).—La novicia de Triánón.
Proudhon.—La mujer.
Büchner.—Ciencia y Naturaleza.
Bueno.—A ras de tierra.
Bunge.—La novela de la sangre.
Capitán Casero.—Recuerdos de un revolucionario.
Conde Fabraquer.—La expulsión de los jesuitas.
Del Castillo (B. E.).—Mutualidad, Cooperativismo y Previsión.
Del Castillo Márquez (F. X.).—Bajo otros cielos.
De la Torre.—Cuentos del Júcar.
Deutsch.—Diez y seis años en Siberia. 2 t.
Dide.—Miguel Servet y Calvino.
Echagüe.—Prosa de combate.
Finot.—El prejuicio de las razas. 2 t.
Flaubert.—Por los campos y las playas.
—La tentación de San Antonio.
García Calderón.—Hombres é ideas de nuestro tiempo.
Garchine.—La guerra.
Grave.—La sociedad futura. 2 t.
Guerin Ginisty.—El fango.
Gutiérrez Gamero.—La derrota de Mañana.
Hamon.—Psicología del socialista-anarquista.
Haggard.—El hijo de los boers.
Ibsen.—Emperador y Galileo.—Juliano Emperador. 2 t.
Ibsen.—Cuando resucitemos.—Juan Gabriel Borkman.
Labriola (Antonio).—Del materialismo histórico.
Laugel.—Los problemas de la Naturaleza.
Malato.—La gran huelga. 2 t.
Max Halbe.—Juventud (drama).
Mazzini.—Deberes del hombre.
Merejkowski.—El Anticristo (Pedro y Alejo). 2 t.
Merimée.—Los Hugonotes.
Mirbeau.—El abate Julio.
Mitjana.—Discantes y contrapuntos.
—En el Mogreb-el-Aksa.
Moleschot.—La circulación de la vida. 2 t.
Morote.—Pasados por agua.
—Rebaño de almas.
—La Duma (2.ª parte de Rebaño de almas).
—La conquista del Mogreb.
Nákens.—Horrores del absolutismo.
Naquet.—La Anarquía y el Colectivismo.
Nin Frias.—Ensayos de crítica é historia.
Octavio Picón.—Drama de familia.
Palomero.—Su Majestad el hombre.
Pérez Arroyo.—Cuentos é historias.
Poe (Edgar).—Eureka.
Praycourt.—La moral del cura.
Rafanelly (Leda).—Un sueño de amor.
Reclús.—La montaña.
Renán.—El porvenir de la ciencia. 2 t.
—La iglesia cristiana.
—Los Evangelios y la segunda generación cristiana. 2 t.
—Marco Aurelio y el fin del Mundo Antiguo 2 t.
—Averroes y el averroísmo 2 t.
Rodríguez Mendoza.—Vida nueva.
Rojas.—El alma española.
Rydberg.—Singoala
Salinas.—Los satíricos latinos. 2 t.
Spencer.—Educación intelectual, moral y física.
—Estudios políticos y sociales.
Strauss.—La antigua y la nueva Fe.
Taine.—La pintura en Italia.
—Viaje por Italia. 3 t.
Tolstoi.—La guerra ruso-japonesa.
—La escuela Yasnaia-Poliana.
Urquijo.—De mi cartera.
—Películas
Torres (Carlos Arturo).—Idola Fori.
Prat.—La Burguesía y el Proletariado.
Gorki (M.).—Escritos filosóficos y sociales.
—Los bárbaros (drama).
—Los hijos del Sol (drama).
Nóvoa (Roberto).—La indigencia espiritual del sexo femenino.
González Peña.—La musa bohemia.
Ross Múgica.—Más allá del Atlántico.
Garnier (José Favio).—Perfume de belleza.
Blanco Fombona.—El hombre de hierro.
Grave.—El individuo y la sociedad.
Soiza Reilly.—Hombres y mujeres de Italia.
Ramírez Angel (E.).—Después de la siega.
Sáenz Hayes (B.).—Las ideas actuales.
Inyesto (M.).—La verdadera religión.
Jaurés (Juan).—Estudios socialistas.
Porrás Troconis (G.).—Proscenio bárbaro.
Palacios.—Discursos parlamentarios.
Márquez Sterling (M.).—La diplomacia en nuestra historia.
Proudhon.—El Estado.—'La dignidad personal.
Quinet (Edgar).—El genio de las religiones. 2 t.
Gille (P.).—Historia de las ideas morales.
Reclús (Eliseo).—La atmósfera.
Ruilópez (Ramón).—Elisa del Monte.
Heine (E.).—Confesiones y Memorias.
Reclús (E.).—Las fuerzas subterráneas.
Casanova.—Amores y aventuras.
Bilitis.—Canciones eróticas.
Max Stirner.—El Único y su propiedad. 2 t.
Ugarte.—El Arte y la democracia.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral para certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

CHULAPERIAS

—Olé por la Margarita
y por su gracia española,
que ya nadie se la quita.